



PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

Warszawa, 15 sierpnia 2023 roku

Organizatorzy i Uczestnicy obchodów  
103. rocznicy Bitwy Warszawskiej 1920 roku

Szanowni Państwo!

Obchody Święta Wojska Polskiego i 103. rocznicy Bitwy Warszawskiej są okazją do mówienia o nauce płynącej ze zwycięstwa, którego skutki ukształtowały świadomość pokoleń Polaków. Obok tryumfu militarnego w sierpniu 1920 roku dokonał się drugi wielki tryumf w sercach i umysłach obywateli odrodzonej Rzeczypospolitej.

Polscy i zagraniczni historycy często wskazują, że rozbięcie bolszewików pod Warszawą uratowało Europę przed ich najazdem na inne państwa kontynentu. Dla nas jednak, poza jego doniosłym znaczeniem geopolitycznym, sierpień 1920 roku był bezprecedensowym doświadczeniem wspólnoty i solidarności narodowej – był doświadczeniem polskości dla narodu, któremu przez 123 lata wmawiano, że polskości już nie ma. Tamtego upalnego lata Bitwę Warszawską wygrali ochotnicy, którzy wyszli do walki wprost ze swoich wsi i miasteczek. Wszyscy oni urodzili się pod zaborami. Wielu walczyło na frontach I wojny światowej. Wszyscy poznali jej oblicze. Znali smak niewoli, dlatego widząc nadchodzące od wschodu zagrożenie utraty niedawno odzyskanej wolności, chwycili za broń.

Wkrótce wieść o ich zwycięstwie trafiała pod strzechy domów rodzinnych. Stała się tematem rozmów, kazań, artykułów. Napawała ich bliskich dumą, przywracała godność, stała się częścią tożsamości pokolenia, które wkrótce miało doświadczyć koszmaru totalitarnych ideologii niemieckiego nazizmu i sowieckiego komunizmu.

W Bitwie Warszawskiej 1920 roku zwyciężył naród, który od utraty państwowości w 1795 roku konsekwentnie poddawany był polityce wynaradawiania. Zaborcy walczyli z naszą kulturą, językiem, religią. Dwukrotnie stawaliśmy w zbrojnym oporze, w listopadzie 1830 roku i w styczniu 1863 roku. Ocalałych z powstańczych pól bitewnych spotykały wówczas nieznośne represje, które miały ostatecznie zniszczyć nasze umiłowanie wolności. Mimo to kolejne pokolenia Polaków wychowywane w niewoli przekazywały swoim dzieciom najcenniejszy dar – polskość. Taki właśnie naród, tacy Polacy w sierpniu 1920 roku pokonali bolszewików, zatrzymując ich pochód na zachód Europy.

Dziś nie sposób mówić o bohaterach Bitwy Warszawskiej bez opisu tła, które ich ukształtowało. Każdy z nich, podejmując decyzję o wyjściu na pole bitwy, niósł w sobie bagaż doświadczeń rodziców i dziadków, wychowanych w cieniu 1795, 1830 i 1863 roku. Każdy z nich, stając oko w oko z czerwoną zarazą i pokonując ją, napisał nową kartę historii. Jej tytuł to „sierpień 1920”, a treść to nasza duma, chwała oręża i niezłomność.

Niech żyje wolna Polska!  
Cześć i chwała bohaterom!  
Wieczna pamięć poległym!